

Sygn. akt I Ns 173/13

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lipca 2016 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Lidia Grzelak

Protokolant Aleksandra Czaplicka

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2016 r. w Ciechanowie

na rozprawie

sprawy z wniosku I. S.

z udziałem F. S., A. W., M. S., A. S. (1), T. B., D. R., J. S. (1), J. W. (1), W. W., J. K. i D. W.

o stwierdzenie nabycia spadku po Z. K.

I stwierdza, że spadek po Z. K. z d. S., c. J. i J. z d. S., zmarłej dnia 2 października 2012 r. w C., ostatnio stale zamieszkałej w C., na podstawie ustawy nabyli siostra J. K. w 1/3 (jednej trzeciej) części, bratankowie A. S. (1) i F. S. po 1/6 (jednej szóstej) części, siostrzeniec J. W. (1) oraz siostrzenice T. B., D. R. i J. S. (1) po 1/15 (jednej piętnastej) części oraz synowie siostrzeńca W. W. i P. W. po 1/30 (jednej trzydziestej) części;

II zasądza od wnioskodawczyni I. S. i uczestnika postępowania F. S. solidarnie na rzecz uczestniczki postępowania A. W. kwotę 62,28 zł (sześćdziesiąt dwa złote dwadzieścia osiem groszy) tytułem zwrotu części kosztów postępowania;

III nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa solidarnie od wnioskodawczyni I. S. i uczestnika postępowania F. S. kwotę 99,86 zł (dziewięćdziesiąt dziewięć złotych osiemdziesiąt sześć groszy) tytułem uzupełnienia kosztów postępowania orzeczonych prawomocnymi postanowieniami z dnia 28 kwietnia 2014 r. oraz 12 grudnia 2014 r., z tym że kwotę 24,42 zł (dwadzieścia cztery złote czterdzieści dwa grosze) przez potrącenie z zaliczki uiszczonej na kwit p. (...);

IV koszty ogłoszenia w prasie orzeczone prawomocnym postanowieniem z dnia 4 marca 2015 r. przejmuje na rachunek Skarbu Państwa;

V w pozostałym zakresie pozostawia wnioskodawczynię i uczestników postępowania przy poniesionych kosztach postępowania związanych z ich udziałem w sprawie.

Sygn. akt I Ns 173/13

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni I. S. złożyła wniosek o stwierdzenie, że spadek po Z. K., zmarłej dnia 2 października 2012 r. na podstawie ustawy testamentu notarialnego z dnia 13 października 2008 r. sporządzonego przez notariuszem E. Z. nabyli bratanek F. S. i jego żona I. S. po 1/2 części, z tym postanowieniem, że udziały nabyte tytułem spadku będą wchodziły w skład ich majątku wspólnego. Wnosiła ponadto o rozdzielenie kosztów opinii biegłego sądowego w zakresie psychiatrii dr n. med. R. W. pomiędzy wnioskodawczynię i uczestnika postępowania F. S. oraz uczestniczkę postępowania A. W..

Uczestniczka postępowania A. W. początkowo wносиła o stwierdzenie, że nabyła w całości spadek po Z. K., zmarłej dnia 2 października 2012 r. na podstawie ustawy testamentu notarialnego z dnia 14 czerwca 2000 r. sporządzonego przed notariuszem B. P.. Ostatecznie wносиła o stwierdzenie nabycia spadku na podstawie ustawy.

Uczestnicy postępowania F. S. oraz M. S. przyłączyli się do wniosku wnioskodawczyni I. S..

Uczestnicy postępowania J. K., T. B., J. S. (1), A. S. (1) pozostawili wniosek do uznania Sądu.

Uczestnicy postępowania D. R., W. W., D. W. i J. W. (1) nie zajęli stanowiska w sprawie.

W toku postępowania w sprawie Sąd zamieścił w prasie ogłoszenie o toczącym się postępowaniu wzywając wszystkich zainteresowanych, aby w terminie sześciu miesięcy od ukazania się ogłoszenia, stawili się do Sądu i wykazali swe prawa do spadku pod rygorem stwierdzenia nabycia spadku na rzecz spadkobierców, których prawa zostaną wykazane.

W zakreślonym w ogłoszeniu terminie nikt nie zgłosił udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Spadkodawczyni Z. K. z d. S. c. J. i J. z d. S., urodzona (...), zmarła dnia 2 października 2012 r. w C., ostatnio na stałe zamieszkiwała w C.. W chwili śmierci była wdową. Zmarła bezdzietnie. Jej rodzice zmarli przed jej śmiercią: ojciec J. S. (2) - 2 marca 1933 r., zaś matka J. S. (2) z d. S. - 7 maja 1975 r. Miała czworo rodzeństwa: siostry J. K. i J. W. (2) oraz braci A. S. (1) i S. S. (3). J. W. (2) zmarła dnia 20 stycznia 2001 r. A. S. (1) zmarł dnia 7 kwietnia 1998 r. S. S. (3) zmarł dnia 2 sierpnia 2004 r. (odpisy skrócone aktów zgonu k. 5, 18, 19, 20, 85, 105, odpis skrócony aktu małżeństwa k. 107, zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni I. S. k. 21 - 22, zapewnienie spadkowe uczestników postępowania F. S. k. 46, M. S. k. 47, A. W. k. 47 - 48, T. B. k. 145, J. S. (1) k. 146, A. S. (1) k. 206, W. W. k. 394 - 395).

S. S. (3) miał kilkoro zstępnych. Żadne z nich nie zgłosiło się do udziału w sprawie po zamieszczeniu ogłoszenia w prasie o toczącym się postępowaniu (bezsporne).

A. S. (1) miał dwóch synów A. S. (1) i F. S. (odpis skrócony aktu urodzenia k. 197, odpis skrócony aktu małżeństwa k. 4, zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni I. S. k. 21 - 22, zapewnienie spadkowe uczestników postępowania F. S. k. 46, M. S. k. 47, A. W. k. 47 - 48, T. B. k. 145, J. S. (1) k. 146, A. S. (1) k. 206, W. W. k. 394 - 395).

J. W. (2) miała pięcioro dzieci: S. W., T. B., D. R., J. S. (1) i J. W. (1). Jej syn S. W. zmarł dnia 1 maja 1990 r. Miał dwóch synów W. W. i P. W.. P. W. zmarł dnia 26 marca 2013 r. W chwili śmierci był kawalerem. Był bezdzietny (odpisy skrócone aktów zgonu k. 93, 95, odpisy skrócone aktów urodzenia k. 92, 94, odpisy skrócone aktów małżeństwa k. 89, 90, 91, zapewnienie spadkowe wnioskodawczyni I. S. k. 21 - 22, zapewnienie spadkowe uczestników postępowania F. S. k. 46, M. S. k. 47, A. W. k. 47 - 48, T. B. k. 145, J. S. (1) k. 146, A. S. (1) k. 206, W. W. k. 394 - 395).

Z. K. sporządziła przed notariuszem B. P. prowadzącym Kancelarię Notarialną w C. w dniu 14 czerwca 2000 r. testament w formie aktu notarialnego rep. A nr (...). Testament został otwarty i ogłoszony w Sądzie Rejonowym w C. w dniu 2 lipca 2013 r. w sprawie I Ns 173/13. Z. K. powołała do dziedziczenia do całości spadku A. S. (2) (wypis aktu notarialnego k. 12).

A. S. (2) zawarła związek małżeński w dniu 17 września 2005 r. i obecnie nosi nazwisko S. - W.. Jest wnuczką siostry spadkodawczyni J. W. (2) (odpis skrócony aktu małżeństwa k. 215).

Z. K. sporządził przed notariuszem E. Z. prowadzącą Kancelarię Notarialną w C. w dniu 13 października 2008 r. testament w formie aktu notarialnego rep. A nr (...). Testament został otwarty i ogłoszony w Sądzie Rejonowym w C. w dniu 2 lipca 2013 r. w sprawie I Ns 173/13. Z. K. odwołała testament z dnia 14 czerwca 2000 r. sporządzony w formie aktu notarialnego przed notariuszem B. P. prowadzącym Kancelarię Notarialną w C.. Jednocześnie do całości spadku powołała bratanka F. S. oraz jego żonę I. S. w udziałach po 1/2 części każdego z nich, postanawiając jednocześnie, że udziały nabyte tytułem spadku będą wchodziły w skład ich majątku wspólnego (wypis aktu notarialnego k. 6).

Od śmierci męża Z. K. mieszkała samotnie. Korzystała jedynie z pomocy innych osób. Z. K. w okresie od 27 lutego 1990 r. do 12 kwietnia 1990 r. przebywała na leczeniu psychiatrycznym w Szpitalu w G.. Została tam skierowana, gdyż po śmierci męża (dwa lata wcześniej), zaczęła wypowiadać treści uznane przez psychiatrów za urojenia; odczuwała też halucynacje węchowe. Bezpośrednim powodem jej skierowania do szpitala psychiatrycznego było podjęcie przez nią zachowań agresywnych. Opis jej przeżyć chorobowych wskazywał, że występowały u niej objawy psychopatologiczne wskazujące na chorobę psychiczną takie jak: urojenia prześladowcze, urojenia ksobne, halucynacje węchowe i halucynacje czucia ustrojowego. Urojenia miały cechy systematyzacji tzn. łączyły się w całość. U Z. K. w szpitalu w G. rozpoznano chorobę psychiczną pod postacią zespołu parafrenicznego (zespół parafreniczny inwolucyjny). Obecnie parafrenia jest kwalifikowana jako jedna z postaci schizofrenii paranoidalnej, która występuje u osób w średnim lub późniejszym wieku (po 45 roku życia). Psychoza występująca u Z. K. charakteryzuje się przewlekłością przebiegu; objawy takie jak halucynacje, urojenia występują u pacjenta przez wiele lat. Zwykle powstanie i utrzymywanie się ich wiąże się ze stałym miejscem pobytu pacjenta; stąd też Z. K. przebywając w mieszkaniu doznawała ostrych przeżyć chorobowych, a w szpitalu nie wytwarzała nowych treści urojeniowych i halucynacji. Pomimo bogatego obrazu psychopatologicznego pacjenci z parafrenią/schizofrenią parafreniczną dość dobrze funkcjonują w relacjach społecznych, co nie oznacza, że nie występuje u nich fałszywe rozumienie siebie samego i innych ludzi, jak i relacji społecznych. Treści urojeniowe nadal u nich występują i to one odpowiedzialne są za patologiczne rozumienie świata – urojenia należą do jakościowych zaburzeń myślenia; objawy wytwórcze (omamy i urojenia) powodują, że osoba chorująca odbiera rzeczywistość w sposób zniekształcony, chorobowo zmieniony. W związku z niewielkim nasileniem innych niż przetrwałe urojeniowe interpretacje, objawów schizofrenii, osoba z psychozą rezydualną (resztkową) w przebiegu schizofrenii parafrenicznej robi na otoczeniu wrażenie osoby zdrowej psychicznie, podczas gdy w istocie nadal spozstrzega rzeczywistość w sposób chorobowo zmieniony. Funkcjonuje samodzielnie, jest w dobrym kontakcie słownym i emocjonalnym z innymi osobami i interesuje się światem zewnętrznym, nie dysponuje jednak krytycyzmem w odniesieniu do przeżytych doznań psychotycznych. Istotną również cechą tej choroby jest to, że jest ona psychozą trudno poddającą się leczeniu. Zwykle udaje się jedynie uzyskać w procesie leczenia, czyli stosowania leków psychotropowych mniejsze zaangażowanie emocjonalne pacjenta w przejawiane przez niego treści urojeniowe. Nie udaje się natomiast uzyskać ich ustąpienia, czyli rzeczywistego i całkowitego wyleczenia; pacjenci pomimo mniejszego zaangażowania nadal tworzą i oceniają rzeczywistość według swojego patologicznego czyli chorobowego rozumienia świata. Pełna remisja tzn. ustąpienie wszystkich objawów choroby, jest w przypadku schizofrenii parafrenicznej mało prawdopodobna. Ten mechanizm odnosi się również do Z. K., która, bez względu na przyjmowanie leków, była osobą chorą psychicznie, nieposiadającą możliwości świadomego lub swobodnego powzięcia decyzji i wyrażenia swojej woli. Z powodu utrzymywania się u niej objawów choroby psychicznej - parafrenii/schizofrenii parafrenicznej w chwili spisania obu testamentów, zarówno w dniu 14 czerwca 2000 r., jak i 13 października 2008 r., Z. K. znajdowała się w stanie wyłączenia zdolności do świadomego lub swobodnego podjęcia decyzji i wyrażenia swojej woli (dokumentacja medyczna k. 54 – 60, koperta k. 63, 66 – 67, 204, zeznania uczestników postępowania A. W. k. 47 – 48, T. B. k. 145, J. S. (1) k. 146, W. W. k. 396 – 397, zeznania świadków E. Z. k. 144 – 145, J. B. k. 207 – 208, S. B. k. 208, E. C. k. 208 – 209, B. K. k. 2309, M. K. k. 209 – 210, R. R. k. 210 – 211, opinia biegłego sądowego w zakresie psychiatrii dr n. med. R. W. k. 314 – 326, opinia biegłego sądowego w zakresie psychiatrii lek. W. G. k. 477 - 489).

Nikt nie zrzekł się dziedziczenia po Z. K.. Nikt nie został uznany za niegodnego dziedziczenia. Nikt nie składał oświadczeń w przedmiocie przyjęcia lub odrzucenia spadku po Z. K. (bezsporne).

Okoliczności faktyczne sprawy są bezsporne. Sąd ustalił je na podstawie zgodnych zapewnień spadkowych złożonych przez wnioskodawczynię I. S. oraz uczestników postępowania F. S., M. S., A. W., T. B., J. S. (1), A. S. (1) i W. W., znajdujących potwierdzenie w przedłożonych aktach stanu cywilnego. Dowody te Sąd ocenił jako w pełni wiarygodne, jako że ich prawdziwość nie nasuwała jakichkolwiek wątpliwości i nie była kwestionowana przez żadną ze stron niniejszego postępowania.

Sąd, wbrew złożonym zapewnieniom spadkowym, ustalił, że A. S. (1), zmarły 7 kwietnia 1998 r. brat spadkodawczyni, miał tylko dwóch synów: A. S. (1) i F. S.. Wskazać należy, że uczestnik postępowania M. S., pomimo wezwania, nie złożył dowodu w postaci aktu stanu cywilnego (odpisu skróconego aktu urodzenia), potwierdzającego jego

pokrewieństwo, chociażby w dalszym stopniu ze spadkodawczynią Z. K.. Z tych względów Sąd przyjął, że nie należy oni do kręgu spadkobierców ustawowych spadkodawczyni.

Nie budzi również wątpliwości Sądu, wiarygodność przedstawionych dwóch testamentów spadkodawczyni Z. K., otwartych i ogłoszonych w Sądzie Rejonowym w C..

Oceny ważności tych testamentów Sąd dokonał na podstawie dwóch opinii biegłych sądowych w zakresie psychiatrii dr n. med. R. W. oraz lek. W. G.. Podkreślić należy, że obie opinie są zbieżne w zakresie zawartych w nich wniosków co do stanu zdrowia w jakim znajdowała się spadkodawczyni w dacie sporządzania obu testamentów tj. zarówno w dniu 14 czerwca 2000 r., jak i 13 października 2008 r., wskazujących, że wówczas Z. K. znajdowała się w stanie wyłączenia zdolności do świadomego lub swobodnego podjęcia decyzji i wyrażenia swojej woli. Sąd w pełni też podziela opinie biegłych psychiatrów, które są logiczne i spójne. Biegli w sposób bardzo dokładny omówili wszystkie okoliczności, które doprowadziły ich do określonych wniosków co do zdolności testowania Z. K.. W sposób logiczny i przejrzysty uzasadnili swoje stanowisko. Nie sposób w opiniach biegłych odnaleźć jakichś błędów czy nieścisłości.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 926 kodeksu cywilnego powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. (§ 1). Dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób które powołał nie chce lub nie może być spadkobiercą (§ 2), co wskazuje, że dziedziczenie testamentowe ma pierwszeństwo przed dziedziczeniem ustawowym, o ile testament jest ważny.

Na wstępie podkreślić należy, że rozporządzić majątkiem na wypadek śmierci można jedynie przez testament (art. 941 kc).

Rozrządzenia testamentowe mogą mieć różny charakter, do typowych rozrządzeń można zaliczyć ustanowienie spadkobiercy (art. 959 i n. kc), zapis windykacyjny (art. 981¹ i n. kc), zapis zwykły (art. 968 i n. kc), polecenie (art. 982 i n. kc), powołanie wykonawcy testamentu (art. 986 i n. kc), wydziedziczenie (art. 1008 kc). Testament może jednak zawierać wiele innych rozrządzeń, na przykład podstawienie (art. 963 kc), testament negatywny, w którym spadkodawca wyłącza od dziedziczenia ustawowego określoną osobę, nie powołując w jej miejsce innej osoby.

Bezspornym jest w niniejszej sprawie, że spadkodawczyni Z. K. pozostawiła łącznie dwa testamenty sporządzone w formie aktu notarialnego wzajemnie się wykluczające.

Zgodnie z art. 950 kpc, testament może być sporządzony w formie aktu notarialnego (testament zwykły). Przepisy o formie aktu notarialnego są rygorystyczne i sformalizowane, stąd też ta forma testamentu uważana jest za najbardziej bezpieczną i najtrudniejszą do obalenia formę testamentu, z uwagi na charakter dokumentu oraz udział w czynności notariusza. Najpełniej też zabezpiecza rzeczywistą wolę spadkodawcy. Niemniej istotne jest też i to, że testament taki ma charakter dokumentu urzędowego w świetle art. 244 kpc.

Sąd ustalił, że w dacie sporządzania każdego z dwóch testamentów Z. K. znajdowała się w stanie wyłączającym zdolność do świadomego albo swobodnego powzięcia decyzji i wyrażenia woli.

Uznać zatem należy, że oba testamenty sporządzone przez spadkodawczynię Z. K. są nieważne. Zgodnie bowiem z art. 945 § 1 pkt 1 kc, testament jest nieważny, jeżeli został sporządzony w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli.

Wobec tego, że testamenty Z. K. są nieważne, a zatem nie wywołują skutków prawnych, w niniejszej sprawie kwestię dziedziczenia regulować będzie ustawa – kodeks cywilny, a Sąd był władny ten porządek dziedziczenia ustalić. Zgodnie bowiem z art. 677 § 1 zd. pierwsze kpc, sąd stwierdzi nabycie spadku przez spadkobierców, choćby były nimi inne osoby niż te, które wskazali uczestnicy. Z tych względów, uznać należy, że zastosowanie mają w niniejszej sprawie, co do kręgu osób uprawnionych do spadku, przepisy dotyczące dziedziczenia ustawowego.

Sąd ustalił, że spadkodawczyni Z. K. była wdową. Zmarła bezdzietnie. Jej rodzice zmarli przed jej śmiercią.

Uznać zatem należy, że – stosownie do art. 932 § 4 i 5 kpc (według stanu na dzień 2 października 2012 r.) – spadek przypada rodzeństwu spadkodawczyni oraz zstępnym tego rodzeństwa, które nie dożyło otwarcia spadku. Jeżeli bowiem jedno z rodziców spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przysługiwał, przypada rodzeństwu spadkodawcy w częściach równych. Jeżeli natomiast którekolwiek z rodzeństwa spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku pozostawiając zstępnym, udział spadkowy, który by mu przysługiwał, przypada jego zstępnym. Podział tego udziału następuje według zasad, które dotyczą podziału między dalszych zstępnym spadkodawcy.

Sąd ustalił, że spadkodawczyni Z. K. miała czworo rodzeństwa. Jej brat S. S. (3) zmarł przed jej śmiercią, a w toku postępowania nie ustalono jego zstępnym. Co do zasady zatem spadek podlega dziedziczeniu przez siostrę spadkodawczyni J. K. oraz zstępnym rodzeństwa spadkodawczyni A. S. (1) i J. W. (2). Tym samym uznać należy, że uczestniczka postępowania J. K. nabyła spadek w 1/3 części, zaś uczestnicy postępowania – zstępnym A. S. (1) i zstępnym J. W. (2) – łącznie również po 1/3 części.

Sąd ustalił, że brat spadkodawczyni A. S. (1) miał dwóch synów A. S. (1) i F. S., gdyż – jak wskazano powyżej – uczestnik postępowania M. S. nie wykazał pokrewieństwa z bratem spadkodawczyni A. S. (1), a zatem i ze spadkodawczynią Z. K.. Uznać zatem należy, że uczestnicy postępowania A. S. (1) i F. S. nabyli spadek po Z. K. po 1/6 części.

W zakresie dziedziczenia udziału przypadającego zstępnym siostry spadkodawczyni J. W. (2) Sąd ustalił, że J. W. (2) miała pięcioro dzieci: synów S. W. i J. W. (1) oraz córki T. B., D. R. i J. S. (1). Zgodnie więc z zasadą wyrażoną w art. 932 § 5 kc w zw. z art. 931 § 2 kc, co do zasady dziedziczą oni spadek po Z. K. po 1/15 części. Udział w wysokości 1/15 części przypadający S. W. dziedziczą jego zstępnym w częściach równych, a zatem W. W. i P. W. po 1/30 części, gdyż, jak wskazani powyżej, S. W. zmarł przed otwarciem spadku.

W związku z powyższym Sąd orzekł jak w sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł stosownie do art. 520 § 1 kpc, pozostawiając strony, co do zasady, przy poniesionych kosztach postępowania związanych z ich udziałem w sprawie, z tym że koszty ogłoszenia w prasie o toczącym się postępowaniu Sąd przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Sąd dokonał jedynie rozliczenia kosztów związanych z pierwszą opinią biegłego sądowego w zakresie psychiatrii, w tym kosztów dokumentacji medycznej i stawienia świadka B. K., pomiędzy wnioskodawczynią I. S. i uczestnikiem postępowania F. S. a uczestniczką postępowania A. W., mając na uwadze, że postępowanie w tym zakresie toczyło się na ich wniosek, gdyż strony wzajemnie kwestionowały ważność testamentów sporządzonych przez spadkodawczynię Z. K.. Koszty te winni zatem ponieść w równym stosunku I. i F. małż. S. oraz A. W.. Łączny koszt w tym zakresie wynosi 875,44 zł, w tym 18,60 zł - koszt dokumentacji medycznej, 81,58 zł – koszt stawienia świadka B. K. oraz 775,58 zł – koszt pierwszej opinii biegłego sądowego w zakresie psychiatrii. Każda więc ze stron zainteresowanych rozstrzygnięciem w tym zakresie powinna uiścić połowę tych kosztów tj. 437,72 zł. Uczestniczka postępowania A. W. poniosła w tej części koszty w wysokości 500,00 zł w postaci zaliczki na koszty opinii biegłego sądowego wykorzystanej w całości. I. i F. małż. S. uiścili na ten zaliczkę w wysokości 300,00 zł, wykorzystana do kwoty 275,58 zł. Niewykorzystana dotychczas część zaliczki wynosi zatem 224,42 zł. Sąd zasądził od I. i F. małż. S. na rzecz A. W. różnicę pomiędzy zapłaconymi przez nią kosztami a kosztami jakie powinna ponieść tj. 62,28 zł. Sąd obciążył ponadto I. i F. małż. S. solidarnie obowiązkiem uzupełnienia kosztów postępowania poniesionych tymczasowo z sum budżetowych tj. łącznie kwotą 99,86 zł, w tym 18,60 zł - koszt dokumentacji medycznej, 81,58 zł – koszt stawienia świadka B. K., częściowo przez potrącenie kwoty 24,42 zł tj. niewykorzystanej części zaliczki pozostającej na rachunku Sądu. Koszty postępowania obciążające zatem I. i F. małż. S. wynoszą również połowę kosztów w tym zakresie tj. 437,72 zł, w tym koszty opinii biegłego sądowego – 275,58 zł, zwrot na rzecz uczestniczki postępowania A. W. – 62,28 zł oraz koszty dokumentacji medycznej i stawienia świadka B. K. w łącznej wysokości 99,86 zł.